

DIURNALU GLUMETIU SOCI' E-POLIICU-TTOCU.

Fîi'a acést'a ese in tóta domineca' — dar prenumeratiunile se primescu in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrungurí'a: pre anu 6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu triloniu 1 fi. 60 cr.; éra pentru Strainetate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu triloniu 2 fi. in v. a. Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redatiunea líreginte a diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacse timbrale.

LIBERI SUNTEMU.

Liberi suntemu noi in tiéra
Ast'a draga Ungurésca,
Libertate mai grozava
Nu-e nici in tier'a turcésca.

Ce? dóra neci nu credeti,
Candu graescu un adeveru? —
Spune-mi póte nu esci liberu
Sà apuci pre-altulu de pèru?

Si sà-i tragi tu la trantite
Cum facu domnii comisari,
Candu se ducu pr'in casi cinstite,
Ca sà prinda la talhari? ! . . .

Spune-mi cine-ti sta in cale,
Candu mergi a te preumblá
Pan la cas'a comunale,
Darea grea a ti-o solvá? ! . . .

Séu nu ai tu libertate,
Sà pornesci si la cersitu,
Candu pucinele-ti bucate
Jidovii ti le-a globitu? ! . . .

Ori colo in cas'a tiérrii
Spune-mi cine te-a oprí,
Sà nu cerí tu dreptate,
— Numai de te-arú audi? ! . . .

Spune-mi pe susu pe la Peste,
Unde desu te cam opresci,

Libertati ori nu-su destule,
Ca sà te totu târaesci? !

Si-apoi candu tu pr'in diurnale
Cu cei mari cu capu te bati; —
Ori nu-e libera-a ta cale
Pan' la curtea dela vatiu? !

Dn'a A. si Dlu B.

Dn'a A. Vedituai dlu B. „pecatele barbatiloru“ dela *Pascali*?

Dlu B. Veditu, dn'a draga, inca si „femeile cari plangu.“

Dn'a A. Si ce parere ti dai despre ele?

Dlu B. Aceea, cá pecatele barbatiloru, pentru cei casatoriti, nu suntú asiè periculósce, ca si femeile cari plangu.

Sententie pecatóse.

1.
Candu Domnedieu vre sà pedepsésca pre romanu, ilu indémna sà-si asigure tóte campiele, la societatea „Europ'a“ si apoi e batutu de Domnedieu.

2.

Cine nu scie inca ce-e talhari'a si celain'a inspectórilorú si Agentiloru de asiguratiuni, — acél'a sà se asigure in contr'a grindhinéi la institutulu „Europ'a.“

MEDITATIUNI FILOSOFICE.

25.

Bai'a de Ercule, 15-le Augustu 1871.

Símbolulu meu e sierpele? invelitu in frundia. — Predicatu lu numelni meu **nu e gratisu** adica nu e de — **cinste**. — Si eu facu minune cu omenimea (rectius boerimea) numai din Romani'a, pentrucá dins'a are multe doreri, multe parale, si-este prósta cându dícel **Die Dr. Popoviciu!**

Epistol'a lui Ioanu Petricelu catra Gyurca lui Pertiu.

Amu se-ti scriu despre o minune mare carea se póte botezá de minunea minuniloru; te cunoscú bine cá tu asia ai invetiátu inca d'in betrani. cá muerile nu-su bune numai batute, ei dar' frate! incepe a-se întórce si dícal'a betraniloru, acuma dupa priceperea si întiepletiunea, ce mi-am castigat'o la fia iertatulu Iancu Petru Pescariulu si dupa cele ce am vedíutu in dílele aceste in Aradu, incepu a crede cá de aci n'ainte barbatii-su buni numai batuti. Eca asia, asculta numai:

In dílele d'in urma amu auditu d'in dascalulu nostru si d'in Domnulu parinte, cá in díu'a de santa Maria se va tiene unu parastasu mare pentru fieiertatulu Voda Stefanu celu mare, carele a fostu in vremea sa stapanítóriu peste tíer'a Romanéscá si care au fostu celu mai mare vítézu între toti romanii incependu dela vremea aceea, candu au umblatu San-Petru cu Cristosu pe pamentu. Turcii Capcánii (tatarii) si nemtii cu Ungurii dinpreuna fugéu d'in antea lui totu máncându pamentu. Au fostu unu romanu, care si-au aperatu vatr'a lui cea stramosiasca pana la cea d'in urma picatura de sange. Totu amu auditu eu de Craii cei de romanu de la reseritu, numai omu vítézu si cu dreptate asia ca si Stefanu anca n'am auditu. Si sciíndu cá si romanii nostri d'in Aradu vreu se trimita unu caputatu la parastasulu acela, si ca se vedu si eu cá pre cine voru tramite mi-am luatú desagii in bata si m'am dusu la Aradu se vedu cá ce sfatu mare tienu romanii. M'amu tunsu pe vervulu capului, mi-amu, taietu mustetiele si m'amu rasu mandru si frumosu ca unu fitiencáu de 16 ani. Ei! cugetamu Dieu candu merge omulu intr'o adunare asia mare unde suntu domni asia de multi ca frundia si ca iérba. trebuie se se chitéscá o léca. Dar' ce se vedi! se fiu sciuta neci curelele opincelorú nu le-asiu fi unsi, de abe au fostu 4 séu 5. insi, cum vedu si Domnii mai bucurosu mergu in ospetie de cátu se siéda pe dupa mas'a de lege la sfatu. Cum dícu m'amu dusu acolo amu auditu multe frumóse si nefrumóse, amu auditu cá si fetiórasii cei de domnu de romanu d'in Aradu inca tramítu unu caputatu la párastasu ca se tipe si elu, o sapa de pamentu pe ósele cele sfinte a marelui Voivoda si cumu am vedíntu Domnii aceia 4 séu 5 insi au alesu pe bade Gur'a Satului. M'amu usioratu la sufletu, candu am auditu cá coconitiéle noastre d'in varmege si mai cu sém'a cele dela podgoria oru facutu 350 de sloti bani romanesci pentru cinestea lui Stefanu celu mare. Dieulu selu ierte — pe cátu m'am inbucuratu inse de ast'a pe atátu m'am superatu mai tare, candu amu întielesu, cá Domnii nostri d'in varmege nu facu mai multu de 200 fl. bani de frosponu pe sém'a caputatului. Mai audit'ai tu anca lucruri ciudate ca aceste, coconitiéle si muerile se aiba bani mai multi de cátu barbatii, nui rusine asta pe noi? dapoi inca déca ai sci deunde au ele bani? gáci! d'in — d'in co le scii acum a cui! Deci te pazesce cáci muerile nóstre au fonduri secrete, si ele se sílescu cu tóte ocasiunile a face merite de emantipatiune de pe pelea nóstra si apoi vai de noi, cáci ele voru sci ascunde chei'a lacatiloru. Se nu ne lasamu dara, deca vremu se fimu Domni, se damu si noi pentru scopuri bune, ca se nu ne intréca ele; cáci

amu auditu cá candu stapanesce papuc'a in casa nu-i bine. Vedi daca amu fi noi ómeni atunci nu s'aru fi stransu numai 200 fl. bani romanesci de frosponu caputatiloru cari trebuie se tréca peste siepte tieri pâna ce vor ajunge la mormantulu celu santu. Apoi spune tu frate nu amu trebui si noi cate unu picu invetiati la regula? nu ar trebui ca se ne trezimu mai de vreme si se nune lasamu de badjocor'a mueriloru nóstre etc. etc.? Apoi frate abé asteptu pe bade Gur'a Satului se vedu ce ni va aduce d'in tierile cele straine si se audu cum va fi aliluiatu si elu la parastasu, me temu cá elu ne va fi facutu de rusine pe acolo cáci elu tiene cu muerile si apoi nu sciu ce va fi; bade Gur'a Satului a simtitu de multu cá vor se stapanéscá muerile lúmea de aceea elu ca ocosiu, a inceputu a se da de vreme pe partea loru ca si sub imperati'a loru se póta incapa barem de Cranfateru; de aceea eu nu me prea incredú in elu.

Inse acuma nu vreu se-ti scriu mai multe pana va veni elu acasa si apoi se-ti scriu ceva adevératu, cá me temu cá me voru insiala presupusetiunile, cáci política lui numai elu o pricepe.

Fii cu acceptare.

Alu teu frate

Ioanu Petricelu.

NUMELE MEU. . .

Ce sentiescu síngurú nu sciu,
Dar' atát'a potú se vedíu,
Cá-e unu sentiu sacru si pin,
Ce forméza unu asediú.
In anim'a mea cea juna,
Unde o vóce totu suúá:
Asediulu-ti strica tórté,
Cauta deci, déca se póte,
Fa-te liberu cu odata,
Spune-i la-ata adorata:
Scumpa draga porumbitia
Ce-mi causezi díle noróse?
Spune pr'in a ta guritia
Vórbe Dulci si amoróse
Apoi acelu greu suspínu
Incetává la

Petrinu.

La esamenu de aritmetica.

Profesorulu: Spune-mi dragulu meu: déca la unu teatru nationale 3 familii, tóta famili'a standu cáte d'in 3 persóne celu putienu, si- abonéza un'a logia; scímu inse, cá intr'o logia numai patru persóne incapu, si totusi familieele acele la tóte reprezentarile iau parte fára ca sa lípsésca macaru numai unulu d'in ei: óre cumu se impartu?

Baiétulu: se impartu (taco.)

Profesorulu (ajutandu-i) Asié, cá damele tóte ocupa logi'a, ér' barbatii fara de a-i mai consta ce-v'a mergu totli la — — no, la — — pa

Baiétulu: La Palcu.*)

Profesorulu: Dá si in urma la-parteru!

Cugetari de a lui Thiers.

Intre mine si Favre eu asiú trebuiú sa trágu scurt'a, — pentru aceea mai bine ilu lasu sa se retraga elu!

*) E unu cofetariu la teatrulu de Lugosiu.

DISCURSU DIPLOMATICU

intre

Beuszt și Bismark.

Beuszt: Principe!-ti admiru degetele Dtele cele lungi. . . .

Bismark (Zimbindu): Me minunesu, dle Conte, că-ci e unu ce fôrte naturalu, ca o mana puternica ca a mea să aibe și degete lungi.

Beuszt: Si poporulu nemtiescu pôte suferi apesarea loru. . . .

Bismark: Te însieli dle Conte; poporulu nemtiescu suferi numai diumetate d'in apesarea loru, căci degetele mele fiindu mai lungi trece peste poporulu nemtiescu, si apoi diumetatea cea-l-alta apăsa cu multu mai tare pre alti, decâtu pre poporulu nemtiescu. . . .

Beuszt: Ai dreptate! principe, si mi se pare că si eu o sentiescu. . . .

Bismark: Ah! dle Conte, numai un bagatelu, unu picu de atingere amicabile, si alt'a nemicu. . . .

Beuszt (inchinanduse): Dă, dă, principe! **amicabile.** (La o parte) A dracului atingere amicabile, — că te ustura pone la anima. . . ! !

TAND'A SI MAND'A.

T. Ôre ce caută imperatulu burcusiescu in tiér'a noastră?

M. Credu că avenitu să mai recognoscese ce-v'a.

T. Ce se recognoscese? nu te pricepu.

M. Ca să védia, adica, că ôre cu câti gosti ar' pute elu inscurtu tempu a ne cercetá éra. . . .

T. Aha! întielegu. . .

T. Ce? ministrulu **Lonyai** a ajunsu acum'a la rangulu de **grofu**? !

M. Ajunsu Dieu, si inca la o grofia de cele mai próspete.

T. Bine, — da ce merite a facutu elu pentru castigarea titlului acestui'a?

M. Ce merite? pôte că nu a crescutu sub ministeriulu lui detori'a Ostr-Ungariei cu vră o catev'a sute de milioane? ! . . .

T. Că dóra nu pentru aceea?

M. Dóra nu dóra; dar' la noi ostr-Ungari'a la toti acei'a cari sciú face mai multe detorii, li se dau rangurile cele mai mari. . . . !

T. Ai dreptate, de si partea cea mai mare d'intre ei in locu de ranguri aru meritá mai bine nesce — **strénguri.**

T. Ôre de ce „Pester Lyoid“ si mai alte diurnale jidovesce d'in Ostr Ungari'a 'si vérsa totu veninulu asupr'a episcopiloru nostri gr. orientali, pre candu pe Parintele Olténu nu lu lauda mai grozavu, decâtu si pre unu profetu alu loru?

M. Pentru-că invetiatorii nostri d'in dícesesele gr. orientali nu voescu să participe la prelegerile multu întiepteloru

inspectorasi ai dlui Ondrás, pe candu cei gr. catolici d'in díces'a „Episcopului d'in mila lui Ondrás“ toti pone la unulu se represenstara.

T. Si de ce nu iau parte si gr. orientali

M. Pentru-că acei'a nu au trebintia de întieptiunea si esplicarile inspectoriloru lui Andras.

T. Cei gr. catolici au dóra necesítate?

M. Neci ei nu aru avé, dar' are parintele Olténu trebintia de grati'a lui Ondrás si totu mereu!

T. No acum'a totu-sio să se care **Hop-in-toleru** d'in Romani'a; he! ce cugeti?

M. E lucru cam incurcatu frate: elu sínguru nu mai scie ce o să faca, — se-aru duce si nu cutéza de nemti, aru remané, dar' se teme de romani. Sermanulu de elu, sta acum'a scii, neci in cóce neci in colo.

T. Va să díca, sta ca draculu in apă mica.

M. Vedi asié Dieu fartate, ba' inca si mai alu Smeului.

T. Ce díci tu frate la aceea, că burcusiulu in companiatu cu Austri'a vre se calcoréscă spre tiér'a Romanésa, ha?

M. Ce să dícu, sciu că burcusiulu ca unu flacau inganfatu de o ambitiune prósta si desmerdatu chiaru si de pronia dracésca, nu si mai in cape in pele acasa; voesce să faca o calatoria in Romani'a, si in Orientu, — dar' fiindu-ca scie, că va face multe nebunii, ba pôte va avé si maleruri pe acolo, si-e cu síne si pre unu Bancheriu, care la casu de nevoia să-i fia in de mana.

T. Ha, ha, ha! Austri'a bancheriu! E nu mai vorbi si tu fécúri. . . .

M. Vedi asié cumu o vedi pre Ostr-Ungari'a; dar' tóte nebuniile ce le va face desmerdatulu de Burcusiulu in Romani'a si in Oriente, ca le va platí frumosiulu frumosiulu, ca si mai alta data.

Neintielegeri.

Ioani d'in Ciornobor'a nu se întielege cu Ionileben d'in Baltalata, pentru-că Ioani d'in Ciornobor'a nu se face ruptura lui Ioni-leben d'in Baltalata, pre cumu se a facutu Ioni-leben festelitura lui O-sen'd'a si sdréntia jidovésca. Deci Ioani d'in Ciornobor'a trebue să se dee d'in calea lui Ioni-leben d'in Baltalata, ca apoi asié Ioni-leben să se póta face si mai mare festebilitura lui O-sen'd'a, si si mai grandiósa sdréntia jidovésca. —

Schlemasel, Ioni-leben, dar' O-sen'd'a de sdréntia Dieu nu o să te mantuésca!

Pentru petreceri sociali.**Intrebări cu respunsuri.**

Intrebare: Ôre in câtu ne potemu noi basá pre promisiunile de pace ale burcusiului?

Respunsu: In tréba pre — Bismark!

Intr. Barbatii acei'a, cari se lauda pre síne insu-s, si striga in gur'a mare că ei sunt martirii natiunei, — sunt ei ôre totu de odata romani adeverati si ómeni de omenia?

Resp. Cu astu-feliu de intrebări te faci numai de risulu lumei!

Intr. Cari femei sunt mai credintióse barbatiloru?

Resp. Mi se pare că ti-ai perdutu mintile!

Intr. Sunt ôre romanii indestulati cu frátietatea si cu dreptatea ungrésca de adi?

Resp. Pôte că ai manacatu bureti rei domnule!

Intr. *Ôre este solidaritate între barbatii romani?*
 Resp. *Nu me face să ridu de glumele damniei tale!*

Intr. *Ôre damicelele nôtre tôte vorbescu romanesce?*
 Resp. *Kriszti Goth! schafen's ein andersma lauch! . .*

Intr. *Finantiele Austro-Ungarici ôre cumu stau?*
 Resp. *Pardonu Dnule! dar' la mine nu mai ai creditu! . . .*

Intr. *Ôre honvedii ungurescii sunt ei în stare să apere patri'a de dusmanii d'în afara?*
 Resp. *Amu audîtu 'ca esci bunu de fuga dle! . .*

Intr. *De ce au romanii asiè de pucîne voturi virile?*
 Resp. *Poftimu! Ráday resîdeza la Seghedinu!*

Intr. *Care e diurnalulu providentialu romanescu?*
 Resp. *Baga sêma, cã te va musicã unu-vespel*

Intr. *Ôre episcopii gr. catolici sunt cu credintia catra turmele lor?*
 Resp. *Netediesci pisic'a și apoi ea te sgaria!*

Intr. *Ôre cãtu va mai durã dualismulu Austro-Magiaru?*
 Resp. *Ah! en cauta, ce noru grozavu se apropie. . . !*

Intr. *Cine ne iubesc pre noi romanii mai sinceru: cei dela Vien'a sêu cei dela Pest'a?*

Resp. **Scumpa, draga, Romania, Animi-or'a-mi ti-o dau tle. . . . !**

Intr. *De ce deputatii nostri d'în diët'a Ungariei, de cãte ori facu ei cãte unu proiectu, totu de una ei tragu scurt'a?*

Resp. *Mesteca-te în teritie, și te mananca p !*

Intr. *De ce la intalnirea imperatului Franciscu Iosîfu cu Vilhelmu Burcusiescu trebuesc și Beuszt și Andrásy să fie de fatia?*

Resp. *Ce? pôte nu scii, cã pecurarii nu calatorescu neci-candu pedestru. !*

TRÉNC'A și FLÉNC'A.

T. Spune-mi soruti'o, de ce tenerii nostri chiaru și cei d'în Lugosiu de cãte ori se afla damele cu ei în societate, în locu de as-i petrece cu ele, se dau toti pe lunga sticlele cu vinu și borszék.

F. *D'a-apoi de buna sêma cã sunt sarmanii sfiosi, și apoi cauta să iee la sine cãt'a curagiu.*

T. *A! va să dica domniele-loru sunt ca bróscele, cari numai pr'în balti și umedieli și afla curagiulu.*

F. *Asiè credu și eu sorutia draga.*

CATRA O COPILA.

Copilitia spulberata!
 En asièdiata o data,
 Nu amblã totu fluturandu,
 Dupa stele totu privindu.

Cã-ci a loru lucire, draga,
 Prevestescu fulgeri degraba,
 Si-apoi fulgerulu candu vine
 Pôte să tresnéscã 'n tine.

CIGURI-MIGURI.

+ (Ce nu sunt în stare miliónele aface.) La Lugosiu este unu oficieru de honvedi care pone acum'a jurã pre toti Dumnedjeii unguresci, cã elu se aru trage chiaru d'în sangele lui Árpád. Mai de una-di morindu unu credintiosu de alu lui Ventislavu d'în Boemi'a, care se dice cã ar fi lasatu dupa sine nesce milióne, pentru rudele sele, — ci să vedi! acum'a fiulu Árpád, jóra éra-si pre toti mucenieii lui Ventislavu, ba chiaru și pre stulu bemescu Nepomuk, cumu-cã elu, adica honvedsiulu ungurescu, cu sufletu cu trupu este de vitia și sange bemescu. Mi-aru placè acum'a să-lu vedu pre respectivulu unguuru-bemescu cu miliónele de ale-lui Ventislavu în punga și cu arm'a lui Árpád în mana, standu facia cu muscalulu.

Telegrafulu Gursi Stului d'în Lugosiu.

□ *Dãlele aceste barbatulu „providentialu“ în caletoria sa de martiru, atinge și Lugosiuulu, dar' nu mai în cognitu și de și se retienù cam pr'în tutori pone terdin n ó p t e a, totu-si nu cercetã teatrulu nationale d'în singurulu motivu de modestia ca nu cumu-va întielegendu logosienii de presinti'a innaltiatei sele persóne, să-i faca o ovatiune óresi-care.*

Dabiã scapa omulu de impuneturile unui vespe, și te și incomodéza tientariii; noroculu inse, cã cu unu picu de fum, te poti mantui de ei.

Resbelu, Resbelu, Resbelu.

+ „Ne obositulu anteluptatoriu și dictatoru infalibile, nationale, providentialu,“ voindu să incépa o lupta de mórte în contra barbatiloru romani de omenia, dar' temendu-se, cã poterile lui nu-i voru fi de ajunsu pentru de a sferemã taber'a voiniciloru romani, — a plecatu pr'în tôte corturile, ca să si reguedie și verboncheze și elu o ruptura de Osta de prin tôte granitiile Austro-Unguresci. Si s'a și affairu pre plata buna nesce lapedaturi de Dunare și Cern'a. Si dlu providentialu crede ôre a scapã de blamagiu ósnu vre să se lupte în contra filoru adevérati ai natiunii, în fruntea unei astu-feliu de tabere? Déca este asiè, apoi noi i-o spunem francu, ca romani superbi, cã cu astu-feliu de ruptare adunate de pr'în tôte lapedaturile regimentiloru straine ni este rusine a dá peptu, cã-ci e dauna a stricã și pravulu pentru ei!

Unu voinicu romanu,